

Naročnina

za državo SHS:

na mesec Din 20
za pol leta 120
za celo leto 240

za inozemstvo:

mesečno Din 50

Sobotna izdaja:

celoletno

v Jugoslaviji Din 40

v inozemstvu 60

SLOVENE

Cene inseratov:Enostolpna poltina vrsta
mali oglasi po Din 1.50 in
Din 2.—, večji oglasi nad
45 mm višine po Din 2.50,
veliki po Din 3.— in 4.—,
oglas v uredniškem delu
vrstica po Din 6.—.

Pri večjem naročilu popust.

Izreja vsak dan izven
ponedeljka in dneva po
prazniku ob 4. uri zjutraj.

Poština plačana v polovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6/III. Rokopisi
se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne spre-
jemajo. Uredništva telefon 50, upravništva 528.**Političen list za slovenski narod.**Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Cekovni račun:
Ljubljana 10.650 in 10.549 (za inserate) Sara-
jevo 7.563, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.**Azijatska uprava.**

V smislu rimskega sporazuma med državami, po katerih teče južna železnica, je ministrski svet naše države 22. avgusta 1923 sklenil prevzeti južno železnico v državno upravo. Minister prometa, slavni dr. Velizar Janković, je v bombastičnem razglasu, polnem otloodonežnega patriotizma, to novico osobju južne železnice naznanil in zagotovil, da bo s tem dnem kot državno osobje glede prejemkov popolnoma izenačeno s svojimi kolegi pri državnih železnicah. Ta določba tvori vsebino člena 17, odstavek 5 rimskega sporazuma, ki južne železničarje tako glede napredovanja kakor plač izenačuje z državnimi, počenši s 1. septembrom 1923, kar je tudi generalni ravnatelj Deroko z okrožnico št. I/I 1924, službeni list št. 1/1924 osobju posebič naznanil.

Danes pišemo 7. marca 1924, in nobena izmed teh obveznosti ni od strani državne uprave izpolnjena! Pa ne samo to, osobje južne železnice je celo na slabšem od osobja državne, tako da pomeni njegov prehod iz privatne službe v državno samo veliko poslabšanje njegovega položaja. Če bi bili uslužbenci ostali pod upravo privatne družbe, bi jim bila ta po veljavnem dogovoru avtomatično podelila tiste poviške, katere je država dovolila svojem osobju. Zdaj pa, ko so podržavljeni, pa niti tistih ugodnosti ne uživajo, ki so jih kot privatni uslužbenci!

To azijsko, zahrbito in besedolomno postopanje osvetljujejo sledeča dejstva:

Z odlokom št. 4566-24 z dne 14. februarja 1924 je generalni ravnateljstvo državne železnice enostavno razveljavilo dotično določbo rimskega sporazuma, sklep ministrskega sveta in razglas prometnega ministra ter izjavilo, da se južni železničarji glede prejemkov z državnimi ne morejo izenačiti, češ da rimski sporazum sploh še ni od parlamenta uzakonjen!

Cemu pa so potem ministrski svet, dr. Janković in generalni ravnatelj Deroko železničarjem izrecno zagotovili, da se imajo smatrati za sprejete v državni status z datumom 1. septembra 1923? Ali ni to postopanje neodkritosrčno, zahrbito in čisto orientalsko? Kajti čisto vseeno je, ali so bili južni železničarji, ko se je sprejel novi zakon o državnih železničarjih, že pod državno upravo ali ne, kakor navaja ravnateljstvo državnih železnic. Gre samo za to, da se imajo z njimi izenačiti, kakor hitro postanejo državni.

Torej južni železničarji do danes sploh niso še državni uslužbenci? Kaj šel! Državna uprava z njimi razpolaga in jih tudi izenačuje, toda samo glede na njihove dolžnosti, ne pa glede na pravice! Tako so se ukiniteli delavski zaupniki, voznje po brzovlakih po režijski ceni, proste vozovnice za nakup živil in odškodnina za dvojno gospodinjstvo. Pa tudi dohodninskega davka za uslužbenca ne plača več uprava sama, kakor ga je plačevala preje privatna družba. Kar se pa povišanih plač tiče, na katero državno železniško osobje dobiva od januarja 1924 avanse, nima za osobje južne železnice zakonske možnosti, kajti za dolžnosti velja rimski sporazum, za pravice pa ne!

To so metode, kakršnih bi se bil sramoval celo pokojni Abdul Hamid!

»Slovenski narod«, glasilo naše demokratske frakcije, tega seveda ne vidi. Ne vidi, da je cestni pomočnik ljubljanske mestne občine boljše plačan od uradnika podržavljene južne železnice. Ne vidi, kako se s tem uničuje izborni aparat te železniške družbe. Ne vidi, da tem namena režima Slovenijo gospodarsko upropasti. Pač pa piše vsak dan članke proti onim, ki se trudijo ta staroturski režim korupcije, zapravljanja in uničevanja narodnih dobrin pomesti in pozivlja ljudi, naj rajši pomagajo temu »državotvornemu« režimu Slovenijo upropaščati.

Seveda, v generalnem ravnateljstvu južne železnice sede tudi pristaši »Narodovega« demokrato-radikalstva, profesijonelni koritarji in belgrajski plačanci, ki za bogate dnevnice, ki jih za svoje uničevalno delo vlečejo, pomagajo osiromaševati 11.000 železničarskih družin.

Upravno anarhijo tega režima pa imenuje »Slovenski narod« politično konsolidacijo in narodno ter državno učvrstitev.

Poparjenost v vladi.

PREDAVEC V BELGRADU. — BREZPLODNI POSVETI VLADE IN RADIKALNIH PRVAKOV. — SPORAZUM S SV. PRIBIČEVIČEM BREZ HASKA IN USPEHA.

Belgrad, 6. marca. (Izv.) Danes zjutraj se je pripeljal v Belgrad podpredsednik HRSS g. Predavec. G. Predavec se je nastanil v hotelu »Petrograd«. Takoj po svojem prihodu je odšel v parlament, kjer je najprej obiskal dr. Korosca in dr. Spaha. Z obema voditeljema opozicionalnega bloka je imel daljše konference in po teh konferencah je časnikarjem podal sledečo izjavo:

Kakor znano, je hrvatsko narodno predstavništvo na svoji nedeljski seji sklenilo, da podpre akcijo opozicionalnega bloka, in sicer na ta način, da pošlje v Belgrad ono število poslancev, ki je potrebno za to, da bo akcija bloka uspešna. Ta sklep hrvatskega narodnega predstavništva izvršujem danes s tem, da sem prinesel s seboj poverilnice tistih poslancev, ki so jih na seji izročili predsedništvu. Opozarjam, da so vsi sklepi glede prihoda in glede podpiranja opozicijskega bloka bili sklenjeni soglasno in so vse druge vesti proste intrige. Prišli bomo v Belgrad, čim bodo mandati verificirani. Nadejam se, da se bo verifikacija izvršila točno po poslovniku, kakaj namen našega prihoda ni borba proti srbskemu narodu, temveč proti sedanjemu režimu.

Belgrad, 6. marca. (Izv.) Ker se je prihod g. Predavca izvršil povsem po določenem sporazumu, ni izzval v vrstah opozicije nobenega iznenadenja, ki pa je bilo v vrstah radikalov tem večje. Kajti po poročilih, ki jih je vlada prejela iz Zagreba, niso pričakovali poslancev HRSS v Belgrad. Čim se je zjutraj izvedelo, da je dopotoval g. Predavec in da nosi s seboj hkrati poverilnice poslancev, se je v krogih vladne večine pričelo opažati nenavadno gibanje. Člani vlade so se takoj zbrali v svoji sobi, radikalni poslanci v svojih klubovih prostorih in v dvorani so ostali skoro sami steno-grafi in govorniki. Zato se je debata o zemljoradniški interpelaciji vršila skoro pred popolnoma prazno razpravno dvorano. — Agenti Nikole Pašića so letali na vse strani ter prisluškovali in poskušali zvedeti podrobnosti. Posebno so se radikalni zanimali za to, koliko poverilnic bo g. Predavec izročil. Število teh poverilnic se drži tajno in jih bo izročil šele po končani konferenci glavnega odbora demokratske stranke in po predhodnem sporazumu opozicijskega bloka. Ta negotovost je globoko vplivala na radikale in zmedenost v njihovih vrstah se veča od ure do ure. Dopoldanske seje vlade se je udeležilo več uglednih članov radikalnega kluba, kar se je dosedaj

prvikrat zgodilo. Kljub temu ni prišlo do nobenega sklepa. Eni so predlagali, da naj vlada takoj odstopi. Ta struja misli, da bi s tem radikalni onemogočili vsak uspeh opozicije, ki bi morala v tem slučaju prevzeti slabo dedščino s še slabšim, še ne sprejetim proračunom, ker je nemogoče v kratkem času napraviti nov proračun, kar bi bilo potrebno, ako se večje bistvene postavke proračuna naj izpremenijo. Pa ta predlog je bil takoj odklonjen, češ da opoziciji ne bi bilo treba izglasovati proračuna, ker ima vlada zakonsko pravico podaljšati dvanajstine za 4 mesece. V tem času bi pač lahko izpeljala volitve. Zato so nekateri predlagali, naj se verifikacija poslanskih mandatov HRSS zavleče vsaj do izglasovanja proračuna, nakar bi Pašić odgodil seje parlamenta najmanj do 1. septembra. V tem času se Pašić nadeja, da se mu posreči izvelič se iz zagate. Dasiravno je bil ta predlog tudi predlog Pašića, ga vendar niso sprejeli. Kajti takega postopanja vlade ne bi odobraval izvenparlamentarni krog, še manj pa inozemstvo. Zavlačevanje verifikacije se sploh smatra kot zelo nevarna operacija, ki ravno v tem slučaju ni priporočljiva. Več prisotnih je predlagalo takojšnjo izpolnitev in izvršitev dogovorov s Pribičevićem. V tej smeri so radikalni imeli snovi sestanek s Pribičevićem. Na njem so konstatirali, da Pribičević momentano še ne more računati s pomembnim številom poslancev, zato je ta kombinacija neizvedljiva. Z vsem na prihod hrvatskih poslancev je pripravljen slediti Pribičeviću le malo poslancev: Vilder, Lukinić, Budisavljević, Kahlenburg, Reiser in še par drugih kapacitet in bi nova akcija ne imela potrebnega uspeha. Zato je Pribičević danes časnikarjem izjavil, da ostane zaenkrat popolnoma pasiven in da prepušča vso odgovornost za uspeh ali neuspeh politike g. Davidovića vodstvu demokratske stranke. Ker se torej na tem sestanku radikalnih ministrov in prvakov ni mogel noben od gornjih predlogov upoštevati, je imela vlada posebno sejo do pol 10. zvečer. Gotovo je, da tudi na tej seji ni prišlo do nobenih sklepov. Še nikdar niso bili ministri tako poparjeni kakor po tej seji in niso dajali prav nobenih informacij in se s časnikarji niso spuščali v sicer običajne razgovore, temveč mrkih obrazov v največji naglici odpravili vsak na svojo stran. Zatrjujejo nam pa, da je seja potekla zelo burno in da so ministri drug drugemu hoteli naprtiti odgovornost za sedanje obupno stanje radikalne stranke.

Opozicionalni blok.

Posveti o verifikaciji mandatov.

Belgrad, 6. marca. (Izv.) Danes dopoldne in popoldne se je vršil daljši sestanek dr. Korosca, dr. Spaha in Predavca. Popoldanskega sestanka se je udeležil tudi demokrat Pešić. Na popoldanskem sestanku se je posebno razpravljalo o modalitetah pri verifikaciji mandatov in pri tej priliki je g. Pešić kot star parlamentarec in pravnik navedel vse možnosti in eventualnosti. Na obeh sestankih je vladalo popolno soglasje.

Seja ožjega odbora demokratske stranke.

SOGLASNOST ZA OPOZICIONALNI BLOK.

Belgrad, 6. marca. (Izv.) Danes dopoldne ob 10 je imel ožji glavni odbor demokratske stranke svojo sejo. Seje so se udeležili skoro vsi demokratski poslanci in tudi več članov glavnega odbora iz notranosti države. Opazilo se je, da so bili posebno člani glavnega odbora iz Hrvatske precej številno zastopani. Predsednik g. Li. Davidović je obvestil člane glavnega odbora najprej o važnosti dnevnega reda.

— »Wieviel hat er dafür bekommen?«, je vprašal nekoč v rajni Avstriji minister svojega kolego, ko mu je pokazal nek podoben članek, ki je hvalil njegovo upravo.

negi reda. Sklenjeno je bilo, da se z ozirom na to važnost dnevnega reda mora javiti k besedi in izreči svoje mnenje o odnosu mišljenja svojega okraja vsak član glavnega odbora, da bi se na ta način s popolno gotovostjo lahko govorilo o enotnosti demokratske stranke. Nato je g. Davidović v dolgem govoru obvestil člane o vseh dosedanjih fazah, okoli katerih se je sukalo delo za ustanovitev opozicionalnega bloka.

Nato je Voja Marinković obširno poročal o svojem predlogu o samoupravi in nato otvoril debato. Javilo se je nato več govornikov. Seja se je vršila dopoldne in popoldne. Doslej so govorili sledeči člani-poslanci: Pera Marković, Šumenković, Wilder, Kujundžić, Savčić, Grisogono in Šećerov. Vsi govorniki so odobraval začetno delo Ljube Davidovića in Marinkovića in izjavljali svojo željo, da bi v slučaju, če se opozicionalnemu bloku posreči dobiti vlado v svoje roke, bila ta vlada poslovna vlada s krajšim gospodarsko-finančnim programom, ki naj bi popravil glavne napake sedanjega režima, nakar naj bi se vršile volitve. Posamezni govorniki so se živahno zanimali za posamezne faze pogajanj. Poslanec Wilder, znani Pribičevićanec, je imel govor, v katerem je mestoma izrekel svojo sumnjo, vendar se ni izrekel proti opozicionalnemu bloku. Vsi govorniki so tudi poročali o svojih sestankih v posameznih okrajih in povdarjali, da je

ljudstvo v vseh krajih, posebno v Srbiji, za sporazum. Seja se jutri dopoldne nadaljuje in se misli, da bo tekom jutrišnjega dne debata končana in da bo prišlo do končnih sklepov. V krogih Davidovićevih pristašev vlada najboljšo razpoloženje; trdijo, da je Pribičević potisnjen popolnoma v ozadje.

SKRBI PAŠIČEVEGA RADETA.

Belgrad, 6. marca. (Izv.) Opazilo se je, da se je danes ves večer za časa vladne seje nahajal v sobi predsednika vlade g. Rade Pašić. To se tolmači na ta način, da nameravajo voditelji režima še prav posebno izkoristiti poslednje dni svojega vladanja v razne seveda »pošten« nizke svrhe.

Ponovni predlogi Jugoslovanskega kluba za trgovsko pogodbo z Italijo.

Belgrad, 6. marca. (Izv.) Jugoslovanski klub se je na svojih poslednjih sejah ponovno bavil z zahtevami, ki jih je treba uveljaviti ob priliki sklepanja trgovske pogodbe z Italijo. Sklenjeno je bilo, da v vseh teh zahtevah poslanci Jugoslovanskega kluba ponovno posredujejo na merodajnih mestih. Tako je danes poslanec Škulj interveniral pri predsedniku delegacije za trgovsko pogodbo z Italijo, da naj se sprejme v pogodbi uvoz izdelkov domače industrije, posebno lesne in keramične obrti v Italijo. Tozadevno popolnoma točno izdelano poročilo in predlog je posl. Škulj izročil članom delegacije. Predsednik Kukić je izjavil poslanecu Škulju, da se je o tem predlogu že govorilo in da so Italijani na ta predlog načeloma pristali. Gre še za podrobnosti glede okrajev v Sloveniji in glede pasa ob državni meji, kamor bi smeli naši ljudje tudi krošnjari. Predlagali so se okraji Kočevje, Logatec, Črnomelj in Kamnik ter pas prejšnjega teritorija avstrijske monarhije, ki je sedaj pod Italijo, in Furlanijo. Ker se sedaj nanovo urejajo izvozne tarife za našo državo, je danes posl. Škulj izročil predsedniku delegacije Kukiću, ki ureja tarife, spomenico, v kateri se zahteva, naj se blago domače obrti oprosti izvozne carine. Po odgovoru g. Kukića je upati, da predlog Jugoslovanskega kluba prodre, kar bo v veliko korist posebno Sloveniji.

BODRERO PRI DR. NINČIČU.

Belgrad, 6. marca. (Izv.) Danes dopoldne je novi italijanski poslanik Bodrero v družbi s predsednikom italijanske delegacije Luciolijem obiskal zunanega ministra dr. Ninčiča in dr. Rybářa.

SESTANEK ITALIJANSKE DELEGACIJE.

Belgrad, 6. marca. (Izv.) Italijanska delegacija je tudi danes imela lastne sestanke, na katerih se je razpravljalo o naših predlogih in o dosedanjem delu v vseh treh sekcijah.

TRGOVINSKA POGAJANJA DO KONCA APRILA.

Belgrad, 6. marca. (Izv.) Kakor smo izvedeli iz krogov delegacije, bo delo na trgovski pogodbi in drugih konvencijah trajalo najmanj do konca aprila.

Poslaništvo carske Rusije odpravljeno.

Belgrad, 6. marca. (Izv.) Danes je bil izdan sledeči uradni komunike: Ker je politična misija ruskega poslaništva v Belgradu prenehala, se g. Strandman u, dosedanjemu ruskomu poslaniku v Belgradu, prepuščajo interesi ruskih emigrantov v naši državi kot »delegatu za emigrante«. — S tem komunikejem je vlada končno odpravila abnormnost, ki je obstojala na vsem svetu edino le še v Belgradu, namreč poslaništvo carske Rusije. Ta korak je bil splošno ugodno sprejet in se smatra, da je to v zvezi z nedavno izdanimi navodili našemu poslaniku v Berlinu g. Balugdžiću, da stopi v stik z rusko oficialno vlado v Moskvi in svrhu upostavitve normalnih diplomatskih odnosov med Jugoslavijo in sovjetsko republiko.

Narodna skupščina.

Belgrad, 6. marca. (Izv.) Na dnevnem redu današnje seje parlamenta "je bila interpelacija zemljoradnikov o zlorabah pri dobrotvoljnih. Debata o tej interpelaciji je potekla brez večjega zanimanja in je bil sprejet prost prehod na dnevni red. Prihodnja seja bo jutri dopoldne in se bo nadaljevala razprava o proračunu ministrstva za pravosodje.

SPORAZUM Z NEMČIJO PODPISAN.

Belgrad, 6. marca. (Izv.) Nocoj je bil podpisan sporazum z Nemčijo o nadaljnjih reparacijah v smislu naših dosedanjih poročil. V imenu Nemčije je podpisal sporazum državni tajnik dr. Kunze, odpravnik v nemškem poslanstvu Eisenflor, z naše strani pa dr. Rybář in v to odredjeni član vlade.

ARETACIJE NA BOLGARSKEM.

Sofija, 6. marca. (Izv.) Vlada še vedno zapira sumljive osebe, ki so obdolžene, da sodelujejo z makedonskimi organizacijami in netižno upor. Do danes jih je zaprta okoli 300, med temi 90 v Sofiji.

DEMARŠA V SOFIJI.

Rim, 6. marca. (Izv.) Listi poročajo iz Belgrade, da so se demarši belgrajske, rumunske in grške vlade v Sofiji pridružili tudi zastopniki Anglije in Italije, ki so bolgarsko vlado pozvali, da za vsako ceno prepreči obmejne spopade med Jugoslavijo in Bolgarijo.

ČESKOSLOVAŠKI PARLAMENT.

Praga, 6. marca. (Izv.) Danes se je začelo spomladansko zasedanje obeh zbornic. V poslanski zbornici je govoril pred začetkom seje predsednik Tomašek Wilsonu lepo posmrtnico. Nemški poslanec so za ta čas zapustili dvorano. Ko se je pričela prava seja, je takoj prišlo do burnih prizorov med komunisti in socialnimi demokrati. Komunist dr. Šmeral je klical: »Doli z vlado korupcije!« — Zbornica je nato izvolila dva odseka, enega za preiskavo dunajskih dvornih arhivov, enega pa za preiskavo znane špiritne afere.

NOVA BELGIJSKA VLADA.

Pariz, 6. marca. (Izv.) Kakor poroča »Matin«, bo nova belgijska vlada sestavljena tako-le: Theunis predsedstvo in finance, Longueville vojno, Pouillet železnice, gospodarstvo van de Vivere, znanost Nolf, pravosodje Masson in poljedelstvo Ruzeite.

VOJAŠKA KONTROLA V NEMČIJI.

Pariz, 6. maja. (Izv.) Veleposlaniška konferenca je v prisotnosti maršala Focha ugotovila besedilo note na nemško vlado, s katero se zopet vpostavlja vojaška kontrola v Nemčiji. Nota je skoro istovetna z besedilom angleškega predloga. Nato določa, da se bo posebna vojaška komisija po vsi Nemčiji prepirala, če se ni Nemčija 1. 1923. oboroževala. Če bo ugotovitev komisije ugodna, bo komisija zopet odpoklicana, na njeno mesto pa bo stopila maloštevilna garancijska komisija.

NEMSKA EKSPANZIJA PROTI VZHODU.

Rim, 6. marca. (Izv.) Z ozirom na sklep posebne pogodbe med Nemčijo in Turčijo piše »Messaggero«, da skuša Nemčija še vedno prodirati na vzhod. Zato morajo biti interesirane velesile na nemško ekspanzijo proti vzhodu posebno pozorne.

DRAGINJA V PARIZU.

Pariz, 6. marca. (Izv.) »Petit Parisien« poroča, da so cene v Parizu danes 5krat

višje kot so bile leta 1915. Nekateri predmeti so se podražili za 10kratno ceno, n. pr. milo.

NOVI ANGLEŠKI POSLANIK V WASHINGTONU.

Washingtonu, 6. marca. (Izv.) Novi angleški poslanik sir Horward je izročil predsedniku Coolidgeju poverila. V svojem nastopnem govoru je naglašal, da smatra angleški kralj prijateljstvo med Anglijo in Ameriko za najtrdnjše podlago svetovnega miru.

ANGLEZI OBRZE MOSUL.

London, 6. marca. (Izv.) Vlada demantira vest, da namerava vrniti Turčiji mesto Mosul.

VSTAJA V MAROKU.

Madrid, 6. marca. (Izv.) V Maroko je odšla ena pešadijska divizija s potrebnim topništvom. Tudi posadka iz Algecirasa je odšla tja. Po drugih poročilih je mesto Melilla v plamenu, v Malagi pa je baje nastal upor.

IZGREDI STAVKUJOČIH.

Baden, 6. marca. (Izv.) Izpiti delavci so nasilno vdrl v tvornico za anilinske barve, da odvrnejo neštrajkujoče delavce od dela. Prišlo je do hudih spopadov, v katere je posegla tudi policija. Na obeh straneh so streljali. Ranjenih je okoli 15 oseb. Pravijo, da je nekaj tudi ubitih.

Beleške.

Iz globoke žalosti, da se radikalski režim ne more rešiti s tem, da bi se oprl na korupcionistično in policijsko krilo demokratske stranke pod Pribečevićem in nadaljeval v kompaniji z njim odiranje države, se »Jutro« skuša oškodovati s tem, da nadaljuje svojo kampanjo laži proti SLS. Slovenski demokrati bi hoteli soodgovornost za grehe samoradikalskega režima naprtiti SLS, ker dobro čutijo, da ta soodgovornost v resnici pada nanje. Kajti radikalska vlada je dobila pogum, da Slovenijo prisili na kolena pred centralizmom, le vsled sopomoči, katero so ji izkazovali demokrati kot njihovi zavvezniki, pozneje pa s svojo ljuto časopisno gonjo zoper revizionistično opozicijo, kateri je stala vedno na čelu SLS. Kajti dokler Marinković ni sestavil pod pritiskom javnega mnenja v prečanskih krajih svojega samoupravnega načrta, so demokrati streljali z vsemi kanoni na avtonomijo, glasilo slovenskih demokratov je pa še do poslednjega časa metalo revizionizmo kolena pod noge, in šele ko se je pokazalo, da do bloka z 80% verjetnosti pride, je začelo bruhati svoj dozdnevni ogenj na radikalijsko. Pa še zdaj je ne napada zaradi njenega centralizma, velesrbstva in sovražstva do Slovencev in Hrvatov, ampak samo zato, ker sedi na koritih, na katerih bi radi sedeli naši demokrati. Z vso virtuoznostjo političnih žonglerjev bi slovenski demokrati zdaj radi utajili vodivno vlogo SLS v boju zoper radikalsko centralistično korupcijo in na to mesto postavili — sebe! Zato falzifikujejo izjave »Slovenca« ob nastopu samoradikalskega režima, češ, da ga je »Slovenec« pozdravljaj. Resnica pa je ta, da smo mi pozdravili izključno dejstvo, da demokratski korupcionisti ne bodo več deležni vlade, kajti če bi ti še nadalje sedeli v Pašičevi vladi, bi bila centralistična korupcija še dvakrat večja nego je. Sodelovanje z demokratsko stranko v svrhu strmolavljenja korupcije pa je sedaj mogoče le vsled tega, ker se je odločitveno vodstvo stranke pod poštenjakom Davi-

dovičem otrelo pogubnega vpliva Pribečević-Zerjavovega krila in z Marinkovićem načrtom ubralo po stezi avtonomizma ter se tako približalo revizionistični opoziciji. Da je bila demokratsko-radikalska koalicija največja ovira za sporazum, kakor smo pisali dne 3. maja l. l., je res in se je potrdilo po vseh sledečih dejstvih. Radikali bi s pomočjo demokratov še huje izvajali centralizem in korupcijo, dočim so sami kmalu doživeli polom, in to baš po odločni borbi SLS, ki je pritegnila v to borbo polagoma tudi poštene elemente iz demokratske stranke, ki niso mogli odoliti vplivu odpora vseh prečanskih elementov. Tako se je pokazalo, da je bila taktika SLS edino prava in da je baš ona izpodkopala tla radikalskemu režimu s tem, da ga je oropala pomoči Pribečević-Zerjavove skupine. »Jutro« pa hoče zdaj žeti, kjer ni sejalo, kakor to delajo sploh vsi politični afaristi.

Politično godljio prve vrste ponuja »Slovenski Narod« svojim bralcem v uvodniku 7. t. m. Najprej napada vlado, pa ne zato, ker je uvedla popolno pravno anarhijo, izmoghava prečanske kraje in jih terorizira, marveč zato, ker jim daje še preveč svobode! Graja, da ne izvaja še bolj centralistične ustave, da ne nastopa kakor Mussolini z vso odločnostjo proti opoziciji, skratka ker ne sega naravnost po diktaturi! Potem se seveda loteva opozicije, ki da noče z »državo« pozitivno sodelovati, to je, podpirati sedanjio vlado pri njenih korupcijskih metodah in uničevanju državnih in ljudskih dobrin. Čeden državotvorni program ima »Slov. Narod«! Pri tem pa kaže tudi svojo veliko nevednost. Piše namreč, da revizionizma ni v nobeni drugi državi razen v Jugoslaviji! Navaja Anglijo, Italijo, da celo Nemčijo in Českoslovaško! V Angliji ustavnega revizionizma res ni, ker tam sploh pisana ustava ne obstoja. Program delavske stranke pa vsebuje točke, ki gredo neprimerno delj od revizionističnih zahtev naše opozicije. Tako zahteva samovlado za Škotsko, da le nekaj omenimo. V Italiji ima P. P. I. cel svoj avtonomistični ustavni program; da pa ga ne more uveljaviti, so krive »državotvorne« fašistovske bombe in batine. V Nemčiji zahteva centum revizijo ustave v smislu večjega osamosvojenja zveznih dežel. Na Českoslovaškem zahtevajo revizijo ustave Slovaki, na Poljskem Ukrajinci. V Belgiji terjajo samoupravo po reviziji ustave Flamci; istotako konservativci v Španiji, kar se tiče Katalonije; sploh ni izlepa dežele v Evropi, kjer bi kakšna stranka ne stremela za ustavno revizijo. »Narodov« člankar se je izkazal za pravcatega ignoranta in političis. Čemu potem neki piše članke?

Prekmurska duhovščina. K naši notici o g. kanoniku Jos. Slepku iz Murske Sobote o priliki blagoslovitve zvonov v Tišini piše »Slov. Narod«, da se »Slovenec« zdi tako hujskanje čisto v redu ter nima besedice graje. Tako podkiranje »Slov. Naroda« je nepošteno, ko je vsak otrok moral razumeti našo notico kot grajo takega hujskanja.

20% kronski boni. Poslanec Škulj je v svojem zadnjem govoru trdo prijel gosp. finančnega ministra zaradi znanih 20% bonov (pravzaprav »malov«). V ponedeljek je odgovarjal posl. Škulju g. finančni minister, ki je podal glede teh »bonov«, kakor smo že poročali, sledečo zanimivo izjavo: »To je zadeva, ki se vleče že od leta 1920. Danes stoji stvari tako; Mi sploh ne vemo, kako velik je ta dolg!! Bone je izdajalo veliko številno uradov in od teh zopet vsak z dru-

gim pečatom in podpisom, da danes prav nič ne vemo, koliko je pristnih in koliko ponarejenih. Vlada torej že iz tehničnih vzrokov ne more svojih obveznosti poravnati.« — Naša politična javnost se gotovo še prav dobro spominja, da je ranjki Stojan M. Protić takoj ob nastopu koalicijske vlade zalučal demokratom v obraz težki očitke, da so ljudem odvzeli 20% njihovega premoženja »na prevaran način«. Današnja izjava g. finančnega ministra kaže, kako je mož imel prav. In taka državna finančna uprava hoče imeti v svetu ugled in kredit? Pri kom in za koliko pa?

Golaš za uradnike. Pred par dnevi smo čitali, da politične organizacije J. D. S., po drugih virih D. S. — namen ali pomota? — prihodnjo soboto prirede zabavni večer za uradnike, češ, usmilimo se jih, saj že dve leti niso imeli prilike za zabavo. Kaki tepci smo vendar uradniki! Doslej smo mislili, da je priključek več kot preveč in da nam manjka le monet, da bi jih izkoriščali. Politične organizacije J. D. S. ali D. S. nas pa v soboto pouče o nasprotnem in bodo tako v eni noči rešile vprašanje, ki ga strokovnjak prof. Reisner v dveh letih ni mogel. Seveda le z blagohotno pomočjo g. Krapeža, ki za zmerne cene oskrbi jed in pijačo, kakor se je pozneje sramežljivo pristavilo. Na lastni račun, kajpada! Ali je naša naivnost ali naša apatija večja, da brez protesta poziramo take? — Uradnik.

Ogledalo centralističnega režima.

Rateče-Planica, 5. marca.

Kaj dela velesrbski režim s Slovenci ob jugoslovansko-italijanski meji na Gorenjskem, naj povedo naslednje vrstice:

Jugoslovanska (ne italijanska) vlada je nam podpisanim posestnikom potom carinarice na Jesenicah prepovedala počenši s 1. marcem vsako delo na našem zemljišču v zasedenem ozemlju. Polje sme obdelovati le tisti gospodar, ki plača režimu 85 Din in sicer:

1. za potrdilo, da je zemljišče res dotičnega gospodarja, kolek 20 Din
2. za potrdilo, na kakšen način da je bilo zemljišče pridobljeno, kolek 20 Din
3. za potrdilo živnozdravnika, da je živina zdrava, kolek 20 Din
4. za legitimacijo, da smemo iti delat, kolek za 20 Din
5. za rešitev vloge kolek za 5 Din

Skupaj 85 Din

Čemu toliko potrdil? Menda samo zato, da se proda več kolekov. Saj vendar nihče ne dvomi, da bi zemljišče ne bilo naše. Se je li že kdaj slišalo, da bi bil tuj človek obdeloval moje polje?

Pa to še ni vse. Vsak gospodar mora za svojo družino oskrbeti slike. Ako ima deset oseb pri hiši, mora imeti deset slik. Koliko da stane samo ena, ve najbolje fotograf sam. Ker nimamo fotografa doma, bi ga moral vsak posestnik ali naročiti na dom, ali se pa peljati z vso družino 30—40 km daleč ter plačati visoke vozne cene na železnici. Imamo tudi več tujih pastirjev in delavcev, ki se menjujejo na en ali dva meseca, ker se naveličajo dela. Za dotične bi morali vsak mesec klicati fotografa. Kdo se ne smeje? Od resnobe do smešne ga je samo en korak. Nivó balkanskega intelekta, ki dela sramoto omikani Evropi.

Smo že tako izžeti, da ne moremo nič več plačevati. Večina posestnikov nima nobenih dohodkov. Preteklo leto je vso spomlad anežilo in zmrzavalo, slana nam je pobrala vse

Edmund About:

56

Kralj gora.

Iz francoščine prestavila K. Hafner.

(Dajle.)

»Ha! Za vraga« sem rekel Lobsterju, »starega lopova moramo plačati s svincem. Čemu si bolj spreten kot Nimrod, če tvoj talent ni za drugega, kot da si kratkočasiš s Sokratovo ječo? Organizirati moramo lov na palikare! Nekdaj nisem hotel iti na pot v notranjo Afriko; in še danes mi je tega žal. Dvojno veselje je, zasledovati divjačino, ki se brani. Pripravi si dvojno zalogo smodnika in krogel in jutri zjutraj gremo na pot.« Viljem je ugriznil v kost, Giacomo je trdo udaril s pestjo ob mizo; saj poznate Giacomoove udarce. Prisegal je, da nas spremlja, če mu preskrbimo puško z debelim batom. Toda najbolj divji med vsemi je bil g. Mérinay. Hotel je oprati svoje roke v krvi krivičnega. Sprejeli smo njegovo ponudbo, toda jaz sem mu stavil drugo ponudbo, da odkupim potem vso divjačino, katero bo on prinesel. Povzdignil je svoj glas na najbolj smešen način in rekel, kazaje svoje pesti, nežne kot kake gospodične: »Hadži Stavros bo imel z menoj opraviti.«

»Jaz sem se smejal iz polnega srca, tembolj, ker sem vedno vesel na predvečer bitke. Lobster je postal ves razvnet ob misli, da bo pokazal tolovajem svoje uspehe

v streljanju. Giacomo se ni mogel vzdržati od veselja; konci njegovih ust so mu stopili v ušesa; razdiral je orehe z obrazom nürnbergskega razdiralca orehov. Gospod Mérinay je imel sij okoli glave. To ni bil več človek, bil je le še umetni ogenj.

Razen nas so se vsi drugi mizni gostje držali zelo kisló. Stara pekovka se je križala; Dimitrij je dvigal oči proti nebu; četni poročnik nam je svetoval, naj se dvakrat premislimo, predno se spoprimemo s kraljem gora. Toda deklica s potlačenim nosom, ona, ki ste jo vi krstili na ime Crinolina invariabilis, je bila vstopljena v prav smešno žalost. Zdihovala je, da bi se kamen usmilil, jedla navidezno, in lahko bi bil stlačil v svoje levo oko vse, kar je nesla ona v svoja usta.

»To je dobra deklica, Harris.«

»Naj bo dobra, kolikor se vam zdi, toda meni se zdi, da je vaša potrpežljivost zanjo prekoračila mejo. Jaz ji nikoli nisem mogel odpustiti njenih kril, ki so se vedno natikala na moj stol, neznošni duh, ki ga je razširjala okoli mene in medle poglede, s katerimi je gledala okoli mize. Človek bi rekel, da ne more videti sohe, ne da bi se zaljubila vanjo. Toda, če jo ljubite, kakršna je, nimam proti temu ničesar. Odšla je okoli devetih v svoj zavod; želel sem ji srečno pot. Deset minut pozneje sem stisnil roko svojim prijateljem, odšel, zbudil svojega izvoščka in uganite, koga najdem v vozu? Crinolino invariabilis s pekovo deklo.

Položila je prst na svoja usta, vstopil sem brez besede in odpeljali smo se. »Gospod Harris,« mi je rekla še dosti dobro angleški, pri moji veri! »gospod Harris, prisedite mi, da se odpoveste svojim načrtom proti kralju gora.«

Začel sem se smejati, ona se je začela jokati. Ona je prisegala, da se bom pustil ubiti, jaz sem ji odgovoril, da bom jaz ubil druge; zoperstavljala se je, da bi ubili Hadži Stavrosa; hotel sem vedeti zakaj in končno, ko je bila pri kraju s svojo zgovornostjo, je vzklila kot v petem dejanju drame: »On je moj oče!« Potem sem jaz začel to stvar resno premišljati: enkrat še ni navada. Mislim, da lahko pridobim nazaj svojega prijatelja, ne da za to žrtvujem dva ali tri druge in rekel sem mladi palikarini:

»Ali vas oče zelo ljubi?«

»Bolg kot svoje življenje.«

»Ali vam je že kdaj kako stvar odrekal?«

»Ničesar, kar rabim.«

»In če bi mu pisali, da rabite Hermana Schultza? Ali bi ga vam poslal z obratnim selom?«

»Ne.«

»Ali veste to za gotovo?«

»Popolnoma.«

»Potem pa, gospodična, mi preostane samo ena stvar. Proti tolovaju tolovaj in pol. Odpeljem vas na krov Fancy in čuval vas bom, dokler se ne vrne Herman.«

»Hotela sem vam to sama predlagati. Za to ceno vam bo papa vrnil prijatelja.«

Na tem mestu sem prekinil povest Johna Harris.

»No, torej,« sem mu rekel, »ali ne občudujete uboge deklice, ki vas tako ljubi da se je podala v vaše roke?«

»Lepa stvar!« je odgovoril; »hotela je rešiti svojega poštenega očeta in vedela je da potem, ko je bila enkrat vojska napovedana, mi ne bomo odnehali. Obljubil sem ji, da bom ravnal z njo tako uljudno, kakor mora ravnati dvorljivi mož z vsako žensko. Jokala je do Pireja, jaz sem jo tolažil, kakor sem vedel in znal. Mrmrjala je med zobmi: »Izgubljena sem!« Dokazoval sem ji: A plus B, da se bo že našla. Rekel sem ji naj izstopi iz voza, naložil sem jo z njeno debelo dekle v svoj veliki čoln, prav tisti ki nas čaka tam. Pisal sem staremu razbojniku odločno pismo in sem poslal dobrega ženskega mesto z malim naročilom za Dimitrija.

Od tega časa gospodarji lepa obkrožka sama v mojem stanovanju. Izdal sem povelje, da se ravna z njo kot s kraljevo hčerjo. Do ponedeljka zvečer sem čakal odgovora njenega očeta; potem mi je zmanjkalo potrpežljivosti in prišel sem zopet na svojo prvotno misel; vzel sem svoje pištole, dal znamenje našim prijateljem, ostanek pa sami veste. Sedaj ste pa vi na vrsti; vaš povest mora biti dolga za celo knjigo. (Dajle sledi.)

pridelke. Turšice, naše glavne hrane, ni bilo niti zrna. Kar smo imeli krompirja, je segnil v kletel.

Sedaj pa škoda po Italijanih! Zmanjkalo nam je veliko živine na paši, streljali so naše ovce, kopali jarke po naših travnikih, požgali ploti 3 km dolgi, posekali 5 kozocev, raztrgali v gorskih senogetih 40 lesenih hlevov, katere smo rabili za shrambo sena čez zimo. Ko smo bili po leti v največjem delu na polju, so nas pogнали večkrat kar nenadoma domov. In koliko smo dobili odškodnine? Belgrajski režim nam ni vrget niti drobtine pred noge, akoprav smo mu plačali ves zemljiški davek ne samo v nezasedenem ampak tudi v zasedenem ozemlju.

Sedaj se bliža spomlad, ko bo treba obdelovati polje, voziti gnoj na njive, pripeljati steljo in seno za lačno živino, toda nikamor ne smemo, ako ne plačamo zgoraj omenjene oderuške vsote. Mi trpimo že šesto leto na italijanski meji vsakovrstno škodo, da bomo postali polagoma tolpa beračev in sužnjev. Kaj drugega kakor sužnji, ako ne smemo obdelovati lastnega zemljišča. Pri tej stiski nam naklada režim še nove davke, vganja krivico za krivico, grdobijo za grdobijo. Vse kaže, da nam bo slekel še zadnje srajco, ki jo imamo na sebi. Vseh posestnikov, ki obdelujemo zemljišča v zasedenem ozemlju, je 92. Belgrajska bogata porodica bi torej dobila od nas revežev 92 krat 85 je 7820 Din!

Vsak čas pričakujemo razmejitve z upanjem, da pripade vsa občina Rateče—Planica Jugoslaviji. Belgrajski centralizem hoče menda porabiti zadnje trenutke, da nam popolno izprazni žepce. Ako ne plačamo takoj gorostastnega harača, nam je naše zemljišče zaprto. Ko tožimo Srbijancem o teh krivicah, nam odgovarjajo brezčutno: Predpisi so predpisi. To je vsa njih argumentacija. Naj izve tudi celokupna Slovenija, v kako obupnih razmerah da živi sibirski občina Rateče—Planica na Gorenjskem.

Slede podpisali vseh 92 prizadetih gospodarjev.

Občni zbor Jugosl. Obrtne zveze odgoden.

Vsled nenadno nastalih težkoč, zlasti vsled želje mnogih podružnic in dveh okrajnih obrtnih zvez, ki v nedeljo, dne 9. t. m., ne bi mogle poslati na občni zbor svojih delegatov, je odbor v seji dne 6. t. m. sklenil občni zbor preložiti. Kdaj se bo občni zbor vršil, bo pravočasno javljeno vsem podružnicam in delegatom.

Načelstvo J. O. Z.

Dnevne novice.

— Kako se godi katoliškim duhovnikom v Jugoslaviji. Piše se nam: Skoraj 25 let sem duhovnik, 20 let se bojujem na severni meji, osivel sem v boju, živčevje imam uničeno. Stal sem pri preobratu na severni meji v prvih bojnih vrstah z generalom Majstrom, celo nasprotniki, najhujši sovražniki katoliške cerkve mi priznajo zasluge za Jugoslavijo. Pozdravil sem novo državo z navdušenjem kot malokdo. Pa kako se mi godi v tej Jugoslaviji? Kar nič me ne vprašate, sram me je povedati! Mesečno imam 59 Din 99 par. Pa boste rekli, da imam druge dohodke, pogrebe, krste, poroke itd. Pogreba še letos sploh nisem imel nobenega, krstov je bilo malo, porok pa tri. Pa župnišče mi nese! Imam par polovnjakov vina na prodaj, pa mi ga nihče neče kupiti. Če ga prodam po tej ceni, ki mi jo ponujajo, še proizvodjalnih stroškov ne dobim nazaj. Živine ne morem rediti veliko, ker ni travnikov. Drugega pa nimam na prodaj. In s temi 59 Din 99 para moram sebe in svojo veliko družino preživiti in tudi oblačiti. In potem ti ogromni davki! Sem tako srečen, da imam skoro 33 oralov nadarbinske zemlje. 14 oralov je pa samo gozda. In radi tega mi ne dajo draginjske doklade. Gozd pa je tako mlad, da bi moral celega posekati, če bi hotel par kubikmetrov prodati. Še za domače potrebe nimam dovolj drv. Pa paragraf je tak in zato nimam pravice do draginjske doklade. Modri gospodje v Belgradu nič ne vprašajo, kaj in koliko nese nadarbina; če je 33 oralov, pa tudi same golice, dovolj je; številka je tu in s tem basta. Prosil sem pa vseeno za draginjsko doklado. Odposlal sem prošnjo 6. sept. 1923 na ordinarijat v Maribor; tam je ležala do 27. oktobra 1923. Ta dan je šla prošnja v Ljubljano in še tam zdaj leži (!). Jaz pa pomanjkanje trpim. Še odgovora mi ne dajo. Nehvaležnost je plačilo sveta. To z drugimi bridko čutim — Obmejni duhovnik.

— Usposobljenostni izpiti za osnovne in meščanske šole pred izpraševalno komisijo v Mariboru (na drž. moškem učiteljskem) se prične dne 23. aprila ob 8. jutraj. Pravilno opremljene prošnje za pripust k usposobljenostni preizkušnji naj se predložijo po šolskem vodstvu pravočasno okrajnemu šolskemu svetu, da bodo najkasneje do 15. aprila v rokah izpraševalne komisije. Prošnje naj se pišejo na celo pol in vključujejo a 5 + 20 dinarji, vsaka priloga pa z 2 Din. — M. Pirč, predsednik.

— Umrl je v Črnomlju v starosti 88 let g. Franjo Urbančič, upravitelj davčnega urada v p.

— Mengeš. Pripravljalni odbor za prireditve veselice v korist obrtno-nadaljevalni šole se tem potom najlepše zahvaljuje vsem, ki so na ta ali oni način pripomogli k krasnemu uspehu naše obrtne veselice.

— Nov dnevnik v Belgradu. Dne 10. t. m. začne v Belgradu izhajati ilustrirano-informativni dnevnik »Podneč«. Lastnik je Milorad K. Ivančić.

— Belgrajski tisk. Radikalna »Tribuna«, ki je pred nekaj dnevi nehala izhajati, je v nedeljo zopet izšla. Zloglasni »Beograd« je istega dne prenehal izhajati.

— Promet med Italijo in Reko. Italija je otvorila z Reko direktni blagovni promet. O otvoritvi tega prometa je Italija obvestila Avstrijo, Češko in Mažarsko, naših oblasti pa ni o tej zadevi niti vprašala niti jih obvestila.

— Kakšna je naša svobodna luka v Solunu. Naša vlada se je nekaj časa silno ponašala s svojim sijajnim »uspehom«, ki ga je dosegla s pridobitvijo svobodne cone v solunskem pristanišču za trgovino kraljevine SHS. Danes pa se ti »uspehi« kažejo v pravi luči, ker izvedo, da je ta svobodna cona tako prostorna, da bi ves prostor zadoščal komaj za dve večji tridki! Ob našem nasipu pristaništa lahko komaj dve srednjeveliki ladji, v magazine se naloži lahko komaj 400—500 vagonov blaga, dalje shramba za 400 vagonov žita in nekaj hlevov za živino. Zato bodo naši trgovci prejkoslej prisiljeni posluževati se posredništva grških in židovskih trgovcev v Solunu, ki imajo vso tamkajšnjo trgovino v rokah.

— Lepi dobički. Hranilnica v Varašdinu ima 250.000 delniške glavnice, dobička pa 58 tisoč Din. — Srbaka hranilnica v Zemunu ima kapitala 1 milijon, dobička pa 225.000 Din. — Srbaka hranilnica v Glini: kapital 250.000, dobiček 94.000 Din.

— Razne nesreče in poškodbe. Delavčevi hčerki Antoniji Novakovi iz papirnice v Vevčah je vrget neki dečko kamen v glavo in ji izbil levo oko. — Delavec Gregor Burger v Medvodah je padel na zmrlini tako nesrečno, da si je zlomil levo roko. — Posestnikovega sina Franca Zagarja iz Iške vasi je udaril Fr. Kranjc iz Loke s kolom po glavi in ga težko poškodoval. — Posestnikov sin Alojzij Saje iz Zabajke pri Novem mestu je pretepel s kolom posestnikovega sina Alojzija Piškurja iz Velikega Gabra pri Novem mestu. Prizadjal mu je težke poškodbe po rokah, nogah in po glavi. — Hlapca Franca Veharja iz Loga je ugriznil pes posesnika Franca Novaka v desno roko. — Vse omenjene poškodovance so prepeljali v ljubljansko bolnico.

— Iz raznih krajev. V Somboru se je ustrelil vojaški zdravnik kapetan dr. Aleks Wittman. Sumijo, da je izvršil mož samomor, ker bi bil moral biti reduciran. — V Pivici pri Virovitici je pilo štiriletno dekletce Ignaca Bodija očetno kislino in je umrlo v silnih mukah. — V Osijeku si je prerezal Moric Kuhar iz Prestiševa z britvijo vrat. Samomor je izvršil v pijanosti.

— Tihotapstvo v Subotici. Subotičko špeditsko tverdo M. de Brus so zasačili na tihotapstvu. Tverda je iz inozemstva dobivala luksuzno blago, ki bi se moralo zacariniti v Novem Sadu, kamor je bilo namenjeno. Toda tverda je pri prekladanju luksuzno blago pridržala, v zabojke pa naložila blago, za katerega ni treba plačati carine. Novosadski trgovci so se nato sami vozili v Subotico po luksuzno blago in tamkaj plačali tverdi za tihotapske usluge primerno nagrado. Osobje tverde so zaprli, a ga proti pologu kavčije po 30.000 dinarjev za osebo zopet izpustili.

Lakaji za dvor. Uprava dvora v Belgradu potrebuje prvovrstne lakaje. Reflektira se predvsem na osebe, ki so služile po aristokratskih hišah. Pogoj zelo ugodni. Reflektanti naj pošljejo pismene ponudbe na naslov: Slavko Plemelj, zastopstvo Uprave dvora, Ljubljana.

Primorske novice.

p Ob vstoličenju novega tržaškega škofa. Povodom napovedanega vstoličenja tržaškega škofa dr. Fogarja dne 6. t. m. je prinesel »Osservatore Romano« dne 5. t. m. daljšo brzojavko iz Trsta, ki naglašja, da bodo škofa slovesno sprejeli oblasti in verniki, ki ga z radostjo pričakujejo. Brzojavka zaključuje: »Naše veselje bodi obljuba sinovske vdanosti in pokorščine, discipline in ljubezni do njega, ki prihaja k nam v imenu Gospodovem.«

Gospodarstvo.

Janko Jovan:

Trgovska pogodba z Italijo.

ZA KATERE NASE PREDMETE JE TREBA IZPOSLOVATI PROST DOHOD NA ITALIJANSKI TRG?

(Dalje.)

Svinec. Tovarna Mežica v Koroški more dnevno producirati 2 vagona svineca, ako ima potreben koks na razpolago. Nezadostna količina koka povzroči lahko največji zastoj v produkciji. Italija bo, ker je v produkciji svineca pasivna in, radi tega navezana na uvoz iz naše države, sama zahtevala od nas uvoz. Mi moremo zato Italiji dovoliti svoboden izvoz, a kot protikoncesijo moramo zahtevati od Italije svoboden izvoz koka iz tovarne v

Škledju pri Trstu. Obedve strani pogodbenih držav se odločata izvozni in uvozni carini na koks, oziroma na svinec.

Oplemenjevalni promet. Imamo velika podjetja, ki leže danes na področju Italije. Kar smo omenili za cink, velja tudi za druge, posebno metalurgične industrije. Velika tvornica jeklenih izdelkov in elektrod na jesenicah na Kranjskem je navezana na osocirano podjetje v Škledju pri Trstu. Obedje podjetji sta last »Kranjske industrijske družbe«. Šklednj dobavlja Jesenicam surovo jeklo, feromangan, koks itd., a podjetje zopet izdelke iz dobljenih surovin. V takih slučajih se mora vršiti medsebojni promet neovirano brez vsake carine bilo od katerekoli strani. Ta neovirani promet med odgovarjajočimi podjetji, ki imata svoj sedež eno v naši, drugo v italijanski državi, je velike važnosti ne samo za podjetje samo, ki bi drugače ne moglo obstojati, ampak za celo državo, dokler nimamo sami sličnih podjetij, ki bi nam mogle dobavljati surovin in polsurovin.

Celuloza in lepenska. V naši državi imamo dovolj tovarne za izdelovanje temne celuloze, vendar nam manjka fabrikacije beljene celuloze. Naših pet tvornic izdeluje ca. 650 vagonov celuloze, kar se uporablja za izdelovanje lepence in kartonažnih proizvodov. Od te količine se vporabi v državi ca. 150 vagonov, a 500 vagonov moramo izvoziti v tujino. V našem interesu je ne samo, da zaguramo uvoz celuloze v Italijo, ampak da ščitimo tudi našo kartonažno industrijo, ki se v zadnjem času zelo lepo razvija. Z naše strani mora biti izvoz celuloze pa tudi polfabrikatov in izdelkov iz nje svoboden, a zahtevati moramo od Italije tudi svoboden uvoz na italijanski trg. Kot koncesijo moremo vporabiti izvoz drugih gori omenjenih predmetov, za katere moremo zahtevati protikoncesijo.

Sita iz konjske žime. V Sloveniji je močna industrija, ki proizvaja sita iz konjske žime. Izvoz se je vršil v velikem delu v Italijo, a potrebno je, da ta trg zasiguramo tudi dalje. Vohče moremo za obedve pogodbeni državi ugotoviti načelonačijšjih privilegijev.

KATERIM ITALIJANSKIM PREDMETOM TREBA ZABRANITI ODNOSNO OTEŽITI PRISTOP NA NAŠ TRG.

Vohče moramo zagovarjati načelo: Vsem onim italijanskim predmetom, ki jih imamo preveč v naši državi, moramo zabraniti pristop na naš trg, vsem predmetom pa, katerih neobkodo ne potrebujemo, odnosno jih moremo nabaviti od drugih strani, je treba otežiti pristop na naš trg. Ako dovolimo uvoz predmetov, katerih neobkodo ne potrebujemo, bomo smatrali taka dovoljenja kot koncesije, dane Italiji, za katere moremo od Italije zahtevati protikoncesije.

Agrarni produkti.

Žito. Ker smo eminentna agrarna država, ki more velike količine vseh vrst žitaric eksportirati, nam s te strani v tem oziru ne preti sicer nobena nevarnost, vendar razširjenost države, ki obsega, kar se tiče prehrane, aktivne in pasivne pokrajine, ne izključuje možnosti uvoza iz tujine pod ugodnejšimi cenami kakor znaša ta pri nabavi z dražjim prevoznim stroškom iz notranjosti države k oddaljenim krajem. Radi tega moramo zabraniti načelno dohod žitaric iz tujine in otežiti z uvozno carino, a vendar na način, ki ima samo svrha izenačiti radi prevoza nastalo razliko v cenah.

Uvozna carina, ki odgovarja temu načinu, bi bila zadostna za pšenico in rž 18 Din. Za ječmen in oves 10 Din, za koruzo 8 Din, v kateri carini so že vključeni vsi davki, n. pr. na poslovni promet itd.

Prepoved uvoza mora torej biti naše načelno stališče, od katerega pa moremo delati izjeme. Tudi Avstro-Ogrska je imela že v vidu siromašne in od naših žitnih krajev oddaljene pokrajine, kakor so Dalmacija, županija Lika i Krbava, in je dovoljevala svoboden uvoz pšenice in koruze brez plačanja carine in to za Dalmacijo 50.000 met. stotov pšenice in koruze 30.000 met. stotov; za Liko-Krbavo koruze do maksimalno 20.000 met. stotov. Ker so danes prometne prilike skrajno neurejene ne samo da vsi razlogi za ta omejen svobodni uvoz še veljajo, ampak so ti razlogi še mnogo težji. To isto velja danes tudi za Slovenijo, ki je v normalnem času nabavljala žito iz Pešte preko Pragerskega, kar ji je danes nemogoče, pa mora ravno zaradi neurejenih prometnih razmer še večkrat dalj časa čakati na krušno hrano. Radi tega je povsem upravičeno, da naša vlada tudi za Slovenijo dovoli uvoz 35.000 met. stotov pšenice brez plačanja carine, kar znaša približno polovico potrebe uvoza.

Žito, ki se uvaža v svrhu meljave, a se izvaja zopet v tujino, je osvobodeno uvozne carine, odnosno se mora carina po dokaznem izvozu vrniti.

Riž. Po statističnih podatkih je znašal uvoz riža leta 1920, v našo državo v vrednosti 31.500.000 Din, a vrednost uvoza v bivšo Avstro-Ogrsko je znašala ca. 40.000.000 kron, na katerem uvozu je Italija participirala s komaj 10 odstot., med tem ko je ostali kontingent zadovoljevala največ Anglija iz svojih kolonij; Srbija istotako pred vojno ni bila navezana na Italijo, ampak je svoj kontingent krila preko angleških dobaviteljev. Iz tega je jasno: 1. da produkcija riža v Vojvodini in Srbiji daloč na odgovarja konzumu. 2. da ab-

solutno nismo vezani na uvoz riža iz Italije. Mi moremo torej oteževati uvoz riža iz Italije, odnosno, ako dovolimo uvoz, smatirati ga kot koncesijo, dano Italiji, za katero si pridružujemo pravico zahtevati od Italije protikoncesije.

Maksimalna carina za uvoz riža je zadostna 80 Din; neoluščeni riž je osvobojen carine, V carini je vključen davek na poslovni promet. (Dalje sledi.)

• • •

g Vinski vzorčni sejem v Semiču. Podružnice Kmetijske družbe Semič, Kot in Strekljavec v Belikrajini prirede dne 13. marca v Semiču vinski vzorčni sejem za vsa semiška vina od Ručetnegore do Krvavčega vrha, od Črnomlja do Mellike. Otvoril ga bo ob 12. uri (po prihodu ljubljanskega vlaka) zastopnik oddelka za kmetijstvo, višji kletarski nadzornik g. Fr. Gombač. Semičan lanskega pridelka je izredno dober in močan. Znano je, da je legu semiških vinogradov silno ugodna. Cene so nizke (od 19 K naprej liter). Obeta se silna udeležba kupcev, posebno z Gorenjskega.

g Nove cene kruhu v Belgradu. Za čas od 6. do 15. tm. je določena v Belgradu cena belemu kruhu na 5.50 Din, črnemu na 4.50 Din za kilogram.

g Izkaz narodne banke. Po izkazu Narodne banke smo imeli dne 29. februarja v obitoku 5 milijard 687.1 milijona papirnatega denarja, kar pomeni napram prejšnjemu izkazu zmanjšanje za 17.7 milijona dinarjev. Istočasno se je zmanjšala tudi metalna podloga za 15. milijona dinarjev (najbrže radi intervencije na borzah) na 436.2 milijona dinarjev.

g Tedenski sejm v Zagrebu. Prvovrstni voli 15—16.25 Din, II. vrste 13—14.25 Din, III. vrste po 11.50—12.50 Din. Krave I. vrste 13 do 14 Din, II. vrste 12—13.25, III. vrste 11.25 do 12.50. Bosanski voli I. vrste 13.50—14, II. vrste 12—12.50, III. vrste 10—11 Din. Svinje pilane 25—26 Din, II. vrste 22.50—23.75, III. vrste 20—22 Din. Teleta I. vrste 17.50—18.50 Din, II. vrste 16—16.50 Din.

BORZA.

Zagreb, 6. marca. (Izv.) Italija 3.425—3.455, London 344.50—347.50, New York 79.75—80.75, dolar 79—80, Pariz 3.227—3.277, Praga 2.31—2.34, Dunaj 0.1132—0.1152, Curih 18.90—19.

Curih, 6. marca. (Izv.) Pešta 0.0070, Berlin 0.00001275—0.00000190, Italija 24.775—24.825, London 24.845—24.855, New York 577.63—578.25, Pariz 23.35—23.45, Praga 16.6875—16.725, Dunaj 0.00815 do 0.008175, Bukarešt 8—8.10, Sofija 4.10—4.20, Belgrad 7.175—7.225.

Telovadna akademija Šentpeterskega Orla v nedeljo 9. marca ob 8 zvečer v Unionu.

Ljubljanske novice.

Ij Sestanek somišljenikov SLS za šentpeterski in vodmatski okraj se je vršil snoči v prostorih šentpeterske prosvete. Shod je otvoril občinski svetnik g. Srebot, ki je ugotovil skoro polnoštevilno udeležbo od strani somišljenikov. Najprej je poročal podžupan g. dr. Stanovnik, ki je v poljudni obliki orisal položaj v občinskem svetu ter se dotaknil najvažnejših vprašanj ljubljanske komunalne politike, tako naprave nove elektrarne, sezi dave pogrebnege zavoda ter institucije poklicnega gasilstva. Obširneje je razpravljaj nadalje o stanovanjski gradbeni akciji. Nato je poročal občinski svetnik g. Pirč, ki je podrobno obrazložil novo službeno pragmatiko ter proračun. Očrtal je konec tudi delo, ki čaka občinski svet v najbližjem času, to je vprašanje brezposelnosti ter organizacije mestne uprave. Pojasnil je tudi zadevo cestne električne železnice. Po poročilih se je razvila o lokalnih zadevah živahna debata, med katero so dajali pojasnila navzoči občinski svetniki. Končno so izrekli navzoči enoglasno sedanjim zastopnikom SLS zaupnico ter jih pozvali, da naj vztrajajo na začrtanem programu do popolnega uspeha.

Ij Za vojno vdovo in njeno hčerko so dalje darovali: Ga Lavtar-Cinkole K 200; gosp. Valerian Učak, prior, Križanke, K 200; gosp. Fran Juvan K 40. — Srčna hvala!

Ij Cenejše telefeje meso. Josip Kocijan in Fran Dolničar, mesarska mojstra v šolskem drevoredu naznanjata slavnemu občinstvu, da bosta od sobote naprej prodajala telefeje meso (pečenka) I. vrste po 24 Din, II. vrste po 20 Din za kg.

Ij Trdovraten samomorilec. Včeraj ob 11. dopoldne se je vrnil domov posestnik in kranar na Krakovskem nasipu Alojzij Burgar. Okoli 1. ure popoldne pa so ga našli obešenega na stopnicah, ki vodijo na podstrešje. Mož se je poskušal obesiti najprej v sobi in sicer na kljuko v stropu, ki je pripravljena za svetilko. Bil pa je pretežak in kljuka se mu je izdrla. Našli so jo na tleh med kosi ometa. Po tem ponesrečenem poskusu je šel na stopnice in se tam obesil. Mož je bil samec. Zakaj je izvršil samomor, še ni ugotovljeno.

Ij Policijske ovadbe. Tekom včerajšnjega dne so bile vložene na policijo te le ovadbe: 2 radi tatvine, 3 radi prestopka cestno policijskega reda, 3 radi nedostojnega vedenja, 1 radi nezgode in 1 radi prekrščenja policijske ure.

Ij Poskušeni cestni rop. Na vogalu Hilserjeve in Vegove ulice je napadel neki neznanec

vpokojenega svetnika Antona Križmana, ko se je vračal okoli 9. zvečer domov. Pograbil ga je in mu zaklical: »Imate kaj šnopsa na prodaj?« Nato pa mu je skušal s silo iztrgati zlato verižico z uro, kar pa se mu ni posrečilo, ker se ga je Križman ubranil in klical na pomoč, na kar je napadalec pobegnil.

Ij Pazite na suknje. Zadnje dni je bilo ukradenih v raznih restavracijah in kavarnah več zimskih suknj z obešalniki.

Naznanila.

Starešinsko predavanje se vrši danes (petek, dne 7. marca) ob osmih zvečer v Akademskem domu. Predava prof. I. Dolenec o početku krščansko-socialnega gibanja med Slovenci z ozirom na tridesetletnico, odkar je ustanovil Krek v Ljubljani prvo krščansko-socialno delavsko društvo. Vstop je vsakomur prost. Gostje dobrodošli!

Na telovadni akademiji Šentpeterskega Orla v nedeljo v Unionu se bo prvič deklamirala dr. Pregljiva pesem: »Hvalnica slovenskih Orlov«. Govor bo imel dr. Basaj. — Vstopnice se dobi v predprodaji do sobote v prodajalni Ničman v Kopitarjevi ulici.

Predavanje v društvu Soča v Ljubljani. V soboto 8. marca nadaljuje zadnje predavanje »Pomen našega morja« ravnatelj trg. akademije g. dr. L. Böhm v salonu pri »Levu«. Pričetek točno ob 9. zvečer, nakar se glavni vhod zapre. Zamudnikom je potem vhod le od zadaj mogoč. Med predavanjem se ne servira. Udeležite se tega lepega predavanja polnoštevilno in pravočasno. Vstop vsem prost.

Pevski zbor Glasbene Matice. Vaje so odslej tako razporejene: Ponedeljek in četrtek moški zbor, torek in petek ženski zbor, sredo mešani zbor. Vsakokrat ob 18.15. Vsi in točno!

Redni občni zbor Zveze šoferjev Slovenije se vrši v soboto, dne 8. marca v gostilni g. Kodolja, Rimska cesta 11. Ker se občnega zbora udeležijo tudi zunanji delegati, pozivljamo tukajšnje člane, da se zbora zanesljivo udeležijo.

Podružnica Jugoslovanske Matice v Kranju ima svoj redni letni občni zbor v soboto, dne 8. marca ob pol 8. (za primer nesklepnosti uro pozneje) zvečer v gostilni »Pri Peterčku«. Tem povodom bo predaval delegat pokrajinskega odbora g. dr. Drago Marušič o razmerah na Primorskem.

Dijaški vestnik.

d Jng. kat. akad. društvo »Danica« ima redni občni zbor v soboto, dne 8. marca ob 8. zvečer v Akademskem domu.

d Jug. kat. akad. društvo »Borba« ima nočoj ob 8. v dvorani Akad. doma svoj 4. redni občni zbor. Tovariši bratskih društev vabljeni.

Prosveta.

pr Spored II. koncerta jugoslovanske komorne glasbe, ki se vrši v ponedeljek, dne 10. t. m. ob 8. uri v Filharmonični dvorani in katerega izvaja Zagrebački kvartet: F. Aranyi, I. gosli, M. Graf, II. gosli, D. Aranyi, vijola, U. Fabri, vijolončel obsega sledeče točke: 1. Peter Konjović: Kvartet v d-molu, I. Allegro moderato, II. Tema z varijacijami na nek »bosnjaški motiv«, III. Scherzo, IV. Rapsodico. 2. Josip Stoler-Slavenski: Godalni kvartet op. 3 v D-duru; I. Fuga (Largo molto intensivo), II. Jugoslovanski ples (Allegro molto vivace) v formi sonate. — 3. Anton Dvořák: Kvartet v d-molu: I. Allegro, II. Alla polka (allegretto scherzando), III. Adagio, IV. Finale. Poco allegro. — Stojšiča za ta komorni večer se dobe v Matični knjigarni. Istotam se dobi program z razlago posameznih točk.

pr Simfonični cirkus »Ma vlast« se prištevajo po vsej pravici ne le med najboljše za orkester pisana Smetanova dela, ampak je brez dvoma eno najboljših del slovanske in

tudi svetovne glasbe. V tem ciklusu Smetana na idealno lep način opisuje ponosno svojo domovino odnosno posamezne odlomke narodne zgodovine. V celoti se ta ciklus izvaja prvokrat v Ljubljani na slavnostnem Smetanovem koncertu, v ponedeljek dne 10. t. m. v Unionski dvorani po simfoničnem orkestru Zveze godbenikov za Slovenijo. Vstopnice v predprodaji v Matični knjigarni.

pr VII. muzikalno predavanje pod naslovom »Mladinska pesem in harfa« ponovi se v nedeljo, dne 9. t. m. dop. ob 11. uri v Filharmonični dvorani. Izvajajo ga: operna in koncertna pevka g. Pavla Lovšetova, operna pevka Slavka Sax-ova, gđ. Dulka Doubravška in operni pevec g. Anton Subelj. Spored še objavimo. Pri vhodih bode uvedena najstrožja kontrola, ter ponovno opozarjamo, da je vstop dovoljen le mladini, ki se izkaže s programi.

Ljubljanska porota.

Ljubljana, četrtek 6. marca.

DRAG PRETEP.

Včeraj se je vršila razprava proti Jožetu Ložarju iz Sneberja in sicer radi težke telesne poškodbe, katero je prizadjal Ivanu Polžu v lhanu. Obtoženec se je zagovarjal s silobranom. Porotniki so vprašanje glede težke telesne poškodbe z 10 glasovi zanikali, potrdili pa so vprašanje glede prekoračenja silobrana. Ložar je bil obsojen na 6 mesecev ječe in mora plačati poškodovancu 10.000 dinarjev za povzročilo bolezenskih stroškov, in pa 25.000 Din odškodnine za njegovo trajno pohabljenje. Sunil je namreč Polža z nožem v hrbet in mu ranil mozeg, vsled česar mu je ena noga popolnoma, druga pa delno ohromela. Zagovornik je vložil priziv radi previsoke odmerjene kazni.

TIHOTAPSKÉ KUPCIJE.

Dne 25. februarja okrog 10. zvečer sta zaplenila orožnika Ed. Hudoklin in Ivan Marn v gozdu na cesti pod Činkovcem tihotapcem 6 volov, katere so nameravali vtihotapiti preko meje. Izročila sta zaplenjene vole carinarici v Kozarščini in sicer 25 letnemu carniku Otokarju Zornu. Ta je prodal te vole na javni dražbi, ki se je vršila v gostilni pri Žumru in se završila pri Kopitarju. Skuplj je za vole 15.500 Din. V licitacijski zapisnik pa je vključil kot skupček samo 10.314 Din in si je 5185 Din pridržal zase. Drugič je zamenjal zaplenjenega vola, katerega bi moral prodati, s pohabljenim volom posestnika Andreja Teliča, ki mu je plačal za to zamenjo 700 Din. In končno si je dne 24. februarja pri licitaciji 9 zaplenjenih volov pridržal 2000 Din in sicer na ta način, da je vključil v licitacijski protokol mesto 20.745 Din samo 18.745 Din. Obtožen je radi zlorabe uradne oblasti po § 101 in predlaga drž. pravdnik, naj se kaznuje po § 103 k. z. Prvo partijo volov je prodal I. Ronku, ki mu je plačal 15.500 Din, kar je potrdil mož tudi pri obravnavi. Za te njegove manipulacije sta svedela zvedela tudi orožnika, ki sta bila prizadeta tudi pri razdelitvi nagrade. Od skupičke zaplenjenih živali dobila namreč državna blagajna in pa uprava fonda finančne straže vsak eno četrtno, polovico vsote pa dobila orožnika, ki sta živino zaplenila. Pri zamenjavi orožnega vola pos. Teliča je bil deležen tudi Milan Nikolič. Oba sta bila kaznovana zaradi te sleparije pri delnem sodišču. Pri omenjeni dražbi je podpiral obtoženec 4 do 5 Ložanov, katerim so bili voli zaplenjeni in so jih na ta način zopet po ceni dobili nazaj. V ta namen je Zorn domače kupce, katerih je bilo tudi precej, na različne načine odklanjal in je končno kar kratkim potom domaknil vole zopet tihotapcem, ki so si gotovo znali pridobiti vsoto, ki so jo plačali Zornu za vole. Kako po ceni so prišli ti - tapci zopet do volov, kaže dejstvo, da so prodali kasneje samo 4 vole za 13.500 Din, dočim jim je dal Zore vseh 9 volov za 18.745 kar znači, da jih je stalo ostalih 5 volov samo 5245 Din. —

Obtoženec, ki ima realno maturo, je stopil v službo carine 27. oktobra 1920 in je izvršil obtoženo dejanje kot carinik 4. razreda, zaprisežen pravni državni uradnik. Nato je služil v Mariboru kot raznašalec »Slovenskega naroda«. Zagovarjal se je, da je licitacijo pravilno razglasil, pravega predpisa carinske dražbe pa sploh ne pozna. Dražiteljem je kavejlo, ki so jo morali založiti, pred licitacijo vrnil. Da bi bil z licitanti poplaval v gostilni med licitacijo, obtoženec odločno zanika. Senat je stavil porotnikom vprašanje glede zlorabe zaupane mu uradne oblasti, da bi naprtil državi škodo. Dodatno vprašanje, če se je zgodilo to dejanje iz neodoljive sile, ker je imel samo 600 Din mesečne plače, kar mu je zadostovalo komaj za hrano in stanovanje, pa je senat zavrnil, ker obtoženec tega sam ni trdil in se tudi ni branil s stisko.

Državni pravdnik je poudarjal pomen državnih zakonov, brez katerih bi se razširilo med ljudskimi masami popolno divjaštvo. Za izvrševanje zakonov so odgovorni državni uradniki in od njih je odvisno, če so dobri ali slabi. V splošno korist morajo biti pred vsem nesebični. Primerja z današnjim slučajem že dolgo znanega svetopisemskega carinika. Taka dejanja se tudi težko izsledijo, ker v svojem lastnem interesu obe stranki molčita iz strahu pred kaznijo.

Porotniki so vprašanja soglasno, odnosno z veliko večino zanikali, nakar je bil Otokar Zorn oproščen.

Senatu je predsedoval sodni svetnik Veho-var, volanta sta bila dr. Mohorič in pa sodnik Merala. Zagovarjal je obtoženca dr. Marušič, tožil ga je pa državni pravdnik dr. Mastnjak.

Danes se vrši obravnava proti posestniku Kočarju iz kamniškega okraja radi umora svoje žene.

Polzvedovanja.

Din 100 nagrade dobi, kdor prvi pošlje naslov najditelja bankovca za Din 1000 (izgubljen 29. februarja). Tajnost zadržana. — R. Omejec, Ljubljana 7, Tržna ul. 236.

Našla je minolo soboto denarnico s približno 500 Din delavka tobačne tovarne Ivana Hraštara. Dobl se v tobačni tovarni.

Najdena je bila 1. t. m. vreča čebuljčka. Če se lastnik v roku treh dni ne oglasi na Dolenjski mitnici, se bo blago prodalo.

IGROKAZI, ki so se vzporedili v tej seziji z velikim uspehom, z maloštevilnim osebjem in brez posebnih kostumov, ima v zalogi Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani:

Veseloigre in šalivi prizori. Za moške in ženske vloge. (Pet različnih iger) Din 16.

Burke in šalivi prizori. Osemnajst enodejank. Din 20.—, vez. Din 28.

Pogodba. Burka s petjem v dveh dejanjih. Spisal dr. Ivan Cernik. Din 8.

Vse nase. Burka enodejanka. F. S. Finžgar. (Iz zbirke Trenutki oddiha.) Din 16.

Sovražnik žensk. Enodejanska šala. Din 12.

Ce sta dva. Šala v enem dejanju. Din 12.

Nedeljske ure na društvenih odrih. Štirje razni prizori, samo ženske vloge. Din 16.

Na krivih potih. Igra v petih dejanjih. (Samo ženske vloge.) Din 12.

Smrt pravičnega. Igrokaz v dveh slikah. Spisala Jožica Senica. (Samo ženske vloge.) Din 1.

Za vsakega voditelja dramatičnega odseka in režiserja sta neobhodno potrebni knjižici:

Diletantski oder. Navodila za režiserje. Spisal Milan Skrbinašek. Din 16.

Lepa maska. Navodila za šminkanje. Spisal E. Navinšek. Din 6.

V zalogi so tudi igrokazi tujih založb. Ceniki domače zaloge so brezplačno na razpolago v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

Meteorološko poročilo.

»Ljubljana 308 na u. m. viš.

Normalna barometerska višina 736 mm.

Čas opazovanja	Barometar v mm	Termometer v C	Relativna vlaga v C	Nabo, vetrov	Padavina v mm
5.3. 21 h	736.4	3.8	0.4	d. jas. s. v.	—
6.3. 7 h	737.4	4.0	0.3	d. jas. zahod	—
6.3. 4 h	736.1	8.5	1.3	v. jas.	—

Gospodarske knjige:

Janša, NAUK O ČEBELARSTVU. Tretja izdaja. Priredil Francišek Rojina. Z dodatkom Albertjev-Znidaršičev (A.-Z.) panj. M. Humek. Cena Din 24.—.

Humek, PRAKTIČNI SADJAR. Zbirka najvažnejših sadjarskih nauk, pojasnjena s 24 barvanimi prilogi in 92 slikami v tekstu. Vezana Din 120.—.

SLOVENSKA KUCHARICA. Priredila S. M. Felicita Kalinšek. Velika izdaja s slikami v besedilu in 33 barvanimi tabelami v naravnih barvah. Sedma izdaja. Vez Din 220.—.

SADJE V GOSPODINSTVU. Kratek navod o ravnanju s sadjem, o domači sadni uporabi in o konzerviranju sadja in zelenjadi. Za gospodinjice in dekleta priredil M. Humek. Pojasnjeno s 13 barv. prilogi in 42 slikami. Cena Din 30.—.

GOSPODINSTVO. Navodilo za vsa v domačem gospodinstvu važna opravila. Priredila S. M. Lidvina Purgaj. S 156 slikami. Zdravst. del spisal dr. Fr. Dolšak. Din 40.—.

NASVETI ZA HIŠO IN DOM. Za vsako gospodinstvo in gospodinstvo vevlačna in koristna knjiga. Priredil I. Majdič. Cena Din 32.—, vezana Din 48.—.

SADNO VINO ALI SADIJEVEC. Navod, kako ga izdelujemo in kako z njim ravnajmo. Z 42 pod. Sestavi M. Humek. Din 20.—.

BRESKEV IN MARELICA. Navodilo, kako jih vzgajamo in oskrbujejo. Z 22 slikami in 2 barv. tabel. Sestavi M. Humek. Din 12.—.

NAŠE GOBE. Navodilo za spoznavanje užitnih in strupenih gob. S 75 barvnimi tabelami. Sestavi Ante Beg. Slike izvršil Dragotin Humek, rav. mešč. šole. Din 100.—.

KUBIČNA RAČUNICA v novi meri s pridržano naštevanko do 100. — Pregledna in praktična strokovna knjiga za posestnike in lesne trgovce. Sestavi Janko Dolžan. Vezana Din 20.—.

RACUNAR v kronski in dinarski veljavi. (Hitri računar). Vezan Din 30.—.

ZEMLEPIŠNI ATLAS kraljevine SHS. Izdalo društvo slov. profesorjev. Sedem podrobnih zemljevidov. Izvršil ing. Viktor Novak. Din 48.—.

SLOVENC. Zemljepisni, zgodovinski, politični, kulturni, gospodarski in socialni pregled. Napisal Fr. Erjavec. Vezan Din 60.—.

GOSPODARSKA GEOGRAFIJA. (Zgodov. razvoj trgovine in prometa. Naravni pogoji in človek. Produktiv. Trgovina. Promet in njegova sredstva.) Sestavi dr. V. Šarabon. Vezana Din 48.—.

PARNI KOTEL. Navodila kurjačem, posestnikom parnih kotlov itd. Spisal ing. Gvid. Gulič. Din 30.—.

OJAČEN BETON. Učna knjiga za stavbne šole in za stavbne obrtnike. I. del. Izračunavanje konstrukcij za visoke stavbe iz ojačenega in neojačenega betona. Spisal ing. Jaroslav Foerster. Din 30.—.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Početni žalosti naznanjam sorodnikom, prijateljem in znancom, da je moja ljuba teta, gospa

Lucija Mahnič roj. Mahorič

dne 5. marca ob 11. uri ponoči v 80 letu starosti mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb drage rajnice bo v petek 7. t. m. ob 2. uri iz Beethovne ulice 9 na pokopališče pri Sv. Križu.

Ljubljana, dne 5. marca 1924.

FR. MAHORIČ, nečak.

Medičarski POMOČNIK

trezen in pošten ter dobro izveščan, se takoj sprejme. Plača in drugo po dogovoru. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 1277.

Dobro vpeljanega, agilnega

POTNIKA

za okvirje in okvirne late ter

STRUGARJA

za lesene izdelke, sprejme takoj Produktivna zadruga za lesno industrijo v Celju — Lanovž. 1278

Sprejme se takoj pošten, priden in zanesljiv

HLAPEC

za vsa hišna dela pri trvdki IVAN N. ADAMIČ, vrvarna, Ljubljana. 1272

Iščem RETOUCHERJA

za povečevanje fotografskih slik (Vergrößerungsretoucher). prvovrst. strokovnjak. Plača po dogovoru. Pis. ponudbe poslati na naslov: PANTIČ, fotograf, Skopje.

POTNIK

agilen, 26 let, z daljšo trg. prakso, z dobrimi spričevali, zmožen slov. in nem. jezika, dober poznavalec Slovenije in Prekmurja, išče vstopa s 1. aprilom. Položi tudi kavcijo. Ponudbe pod »Stalen in zanesljiv št. 1245« na upr.

Prazno SOBO

s prostim vdomom in elektr. lučjo oddam proti letni najemini. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 1266.

Prodam POSESTVO

radi preselitve, ¾ ure od postaje Rim. toplice ali Zidani most, ki obstoja iz 9 oravov lepe, rodovitne zemlje ter nekaj gorda in na novo zregulanega vinograda ter lepega sadonosnika, dalje HIŠA, gosp. poslopje, klet, vse v dobrem stanju. Redi se lahko dve govedi in toliko pridelu, da se mala družina lahko preživlja. Cena 154.000 kron. Natančnejša pojasnila daje Drago ULAGA, Šmarjeta - Rimske toplice. Odgovarjam le, ako je priložena znamka. 1279

Riževe otrobe

kilo po 3 K z vrečo vred se dobe pri FRAN POGAČNIK, Ljubljana, Dunajska c. št. 36. 1149

Pletilni STROJ št. 5

36 cm - prodam. Kje, postave uprava lista pod št. 1243

VRT v mestu

SOLNČNA lega, ograjen, za vrtnarstvo ali za zelenjavo zelo pripraven, se pod ugodnim pogojem odda v najem. Naslov pove upr. pod št. 1273

Prodam VOZ (brek)

s tremi sedeži, za 8—9 oseb, s streho, dobro ohranjen. — Cena 5000 Din. M. S., Topole 19, p. Mengeš. 1274

Manjši MLIN

kupim ali vzamem v najem na Gorenjskem ali Dolenjskem. — Ponudbe pod »Mlin št. 1249« na upravo lista.

DOBRO in POCENI

VINO

belo in rdeče — nudi takšno Kmet. podružnice Adlešiči, Belokrajina.

ISČEMO izvrstno kvalificir.

nadmonterja

za visoko napetost in PRO- VIZIJSKEGA POTNIKA za elektromaterijal in motorje. »ELIN«, družba za elektr. industrijo z o. z., Ljubljana, Dunajska c. 1, IV. nadst.

Zvon

Železen, cirk. 282 kg, pripraven za mrtvaški zvonček, radi nabave novih ceno na prodaj po dogovoru. — Kje, pove uprava pod št. 1211.

Zadružna Gospodarska banka d. d.

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 10

(v lastni palači vis à vis hotela »Union«). Telefon št. 57 in 470.

Račun poštno čekovnega urada za Slovenijo št. 11.945, v Zagrebu št. 39.080.

Podružnice: DJAKOVO, MARIBOR, SARAJEVO, SOMBOR, SPLIT, SIBENIK. Ekspozitura: BLED.

Interesna skupnost z: Gospodarsko banko d. d. v Novem Sadu.

Kapital in rezerve skupno nad Din 15.000.000.—.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, daje v najem jeklene šrambe za vrednote, kupuje in prodaja kar najboljše tuje valute in devize, sprejema vloge na tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

Pooblaščen prodajalec srečk Drž. razr. loterije.